

Rok akademicki:	Grupa przedmiotów	Numer katalogowy:			TOL304	
Nazwa przedmiotu ¹⁾ :	Kształtowanie środowiska i ochrona przyrody				ECTS ²⁾	3
Tłumaczenie nazwy na jęz. angielski ³⁾ :	Forming of the environment and nature protection					
Kierunek studiów ⁴⁾ :	Turystyka i rekreacja					
Koordynator przedmiotu ⁵⁾ :	prof. dr hab. Andrzej Grzywacz					
Prowadzący zajęcia ⁶⁾ :	prof. dr hab. Andrzej Grzywacz, dr inż. Ewa Referowska-Chodak, pracownicy Wydziału					
Jednostka realizująca ⁷⁾ :	Wydział Leśny, Katedra Ochrony Lasu i Ekologii, Zakład Mikologii i Fitopatologii Leśnej					
Wydział, dla którego przedmiot jest realizowany ⁸⁾ :	Wydział Nauk Ekonomicznych					
Status przedmiotu ⁹⁾ :	a) przedmiot	b) stopień	c) rok	d) forma studiów		
	kierunkowy	I	2	stacjonarne / niestacjonarne		
Cykl dydaktyczny ¹⁰⁾ :	a) semestr		b) Jęz. wykładowy ¹¹⁾			
	zimowy		polski			
Założenia i cele przedmiotu ¹²⁾ :	Celem przedmiotu jest: Zapoznanie studentów z zasadami funkcjonowania ochrony przyrody i kształtowania środowiska w Polsce: strategiami, kompetencjami organów, organizacjami, metodami, formami, możliwościami ochrony biernej i czynnej oraz finansowaniem ochrony przyrody, zagrożeniami dla środowiska i przyrody, m.in. ze strony turystyki i rekreacji oraz metodami ich przeciwdziałania.					
Formy dydaktyczne, liczba godzin ¹³⁾ :	a) forma dydaktyczna			b) liczba godzin (stacjonarne i niestacjonarne)		
	a1) wykład			15	18	
	a2) ćwiczenia audytoryjne			15		
	a3) ćwiczenia laboratoryjne					
	a4) seminaria					
Metody dydaktyczne ¹⁴⁾ :	dyskusja	T	eksperyment			
	projekt badawczy		studium przypadku			
	rozwiązywanie problemu		gry symulacyjne			
	analiza i interpretacja tekstów źródłowych		indywidualne projekty studenckie			T
	konsultacje	T	inne ...			
	metoda podająca z użyciem prezentacji multimedialnych	T	inne ...			
	inne...		inne ...			
Pełny opis przedmiotu ¹⁵⁾ :	A. wykłady Studia stacjonarne: Definicje i terminy z zakresu ochrony środowiska i przyrody. Historyczny rozwój form ochrony przyrody. Stan i perspektywy obszarowej ochrony przyrody: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Stan i perspektywy gatunkowej ochrony przyrody. Czynna i bierna ochrona roślin, zwierząt i grzybów. Stan i perspektywy indywidualnej ochrony przyrody: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Różnorodność biologiczna Polski na poziomie: krajobrazowym, siedliskowym, gatunkowym i genetycznym. Zasady organizacji turystyki i wypoczynku z poszanowaniem prawa ochrony środowiska i przyrody: ustawy, konwencje międzynarodowe, rozporządzenia ministra środowiska. Problemy ochrony środowiska w Polsce i na świecie: zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby, degradacja flory i fauny. Ochrona bioklimatu rekreacyjnego. Narzędzia i metody realizacji i polityki ekologicznej państwa: finansowe, organizacyjne, prawne, kontrolne, naukowe, opiniodawczo-doradcze. Zaliczenie zajęć. Studia niestacjonarne: + Edukacja ekologiczna/przyrodnicza, związki edukacji z ochroną przyrody i środowiska, dokumenty obowiązujące w tym zakresie, przykłady realizacji, zasady tworzenia ścieżek dydaktycznych, tablic informacyjnych, przewodników. Społeczne formy ochrony środowiska i przyrody.					
	B. ćwiczenia Charakterystyka form ochrony przyrody obejmująca ich historię, definicje, stan liczbowy, kwestie prawne i organizacyjne, przyznane im międzynarodowe wyróżnienia, podstawowe zasady i metody kształtowania środowiska i ochrony przyrody (ochrona obszarowa, indywidualna i gatunkowa). Ochrona i kształtowanie siedlisk przyrodniczych. Międzynarodowe, unijne i krajowe dokumenty regulujące obowiązki w tym zakresie. Zasady, założenia i metody ochrony różnych typów siedlisk: lasy, łąki, torfowiska wysokie, murawy kserotermiczne, solniska. Ochrona i kształtowanie krajobrazu. Międzynarodowe, unijne i krajowe dokumenty regulujące obowiązki właścicieli i administratorów terenów w tym zakresie. Kształtowanie krajobrazu poprzez ochronę, gospodarowanie lub jego odtworzenie. Przykładowe działania wpływające na krajobraz w Polsce: zalesienia, mała retencja wodna, programy rolno-środowiskowe, szkody górnicze i przemysłowe. Edukacja ekologiczna. Związki edukacji z ochroną przyrody i środowiska. Treści i sposoby ich przekazywania w ramach edukacji ekologicznej różnych grup wiekowych oraz grup osób niepełnosprawnych. Rola edukacji w rozwiązywaniu konfliktów i problemów na tle ochrony przyrody i środowiska. Społeczne formy ochrony środowiska i przyrody. Możliwy wkład społeczeństwa w krajową ochronę przyrody: konsultowanie aktów prawnych, uczestnictwo w pracach organów opiniodawczo-doradczych, opieka nad różnymi formami ochrony przyrody, tworzenie prywatnych ostoj przyrody, akcje społeczne (edukacyjne i artystyczne), interwencje w przypadkach umyślnego lub nieumyślnego niszczenia środowiska i zasobów przyrody. Zaliczenie ćwiczeń.					
Wymagania formalne (przedmioty wprowadzające) ¹⁶⁾ :						

Założenia wstępne ¹⁷⁾ :	Podstawowe informacje dotyczące ochrony przyrody z zakresu szkoły średniej			
Efekty kształcenia ¹⁸⁾ : (z kolejnymi numerami, 01, 02, 03 itd.)	01 - posiada podstawową wiedzę na temat dziedzictwa przyrodniczego naszego kraju, w tym o randze międzynarodowej oraz o znaczeniu tego dziedzictwa dla turystyki i rekreacji		05 - zna zasady tworzenia ścieżek dydaktycznych i tablic informacyjnych w ramach prowadzenia edukacji ekologicznej	
	02 - posiada wiedzę o historii, organizacji i formach obszarowej, indywidualnej i gatunkowej ochrony przyrody w Polsce		06 - wie, jak sam może chronić przyrodę i kształtować krajobraz lub swoim działaniem przyczynić się do ochrony zasobów przyrodniczych	
	03 - posiada wiedzę o ograniczeniach dla turystyki i rekreacji na terenach obszarów i obiektów chronionej przyrody		07 - ma świadomość wpływu turystyki i rekreacji na środowisko przyrodnicze	
	04 - posiada podstawową wiedzę o sposobach ochrony wybranych gatunków, ekosystemów i krajobrazów, w tym idee rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju)		08 - potrafi przygotować dokumentację na potrzeby ochrony przyrody	
Sposób weryfikacji efektów kształcenia ¹⁹⁾ :	kolokwium na zajęciach ćwiczeniowych	01 - 07	ocena wykonania zadania projektowego na zdefiniowany temat	08
	praca pisemna przygotowywana w ramach pracy własnej studenta		ocena wynikająca z obserwacji w trakcie zajęć	
	ocena eksperymentów wykonywanych w trakcie zajęć		przygotowanie zespołowej analizy zdefiniowanego problemu	
	ocena wystąpień i prezentacji w trakcie zajęć		obserwacja w trakcie dyskusji zdefiniowanego problemu (aktywność)	
	egzamin pisemny	01 - 07	test komputerowy	
	egzamin ustny		inne..	
	inne...		inne..	
Forma dokumentacji osiągniętych efektów kształcenia ²⁰⁾ :	okresowe prace pisemne		imienne karty oceny studenta	
	złożone projekty		treść pytań egzaminacyjnych z oceną	
	lista z ocenami	T	inne..	
	inne...		inne..	
Elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową ²¹⁾ :	Element oceny	Waga w %	Element oceny	Waga w %
	kolokwium na zajęciach ćwiczeniowych	S - 30%	ocena wykonania zadania projektowego na zdefiniowany temat	S - 20%
	praca pisemna przygotowywana w ramach pracy własnej studenta		ocena wynikająca z obserwacji w trakcie zajęć	
	ocena eksperymentów wykonywanych w trakcie zajęć		przygotowanie zespołowej analizy zdefiniowanego problemu	
	ocena wystąpień i prezentacji w trakcie zajęć		obserwacja w trakcie dyskusji zdefiniowanego problemu (aktywność)	
	egzamin pisemny	S - 50%, N - 80%	test	
	egzamin ustny		inne..	
	inne...		inne..	
Miejsce realizacji zajęć ²²⁾ :	sala wykładowa i ćwiczeniowa; projekt - teren			
Literatura podstawowa i uzupełniająca ²³⁾ :				

1. Olaczek, R. 2008. Skarby przyrody i krajobrazu Polski. Wyd. Multico, Warszawa,
2. Symonides, E. 2007. Ochrona przyrody. Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa,
3. Wiśniewski, J.; Gwiazdowicz, D. 2009. Ochrona przyrody. Wyd. Akademii Rolniczej, Poznań,
4. Aktualny rocznik statystyczny Ochrona Środowiska GUS (www.stat.gov.pl),
5. Poradnik edukacji leśnej (kolejne zeszyty). 2003-2008. Wyd. CILP, Warszawa,
6. Ustawa o ochronie przyrody z 2004 (isap.sejm.gov.pl),
7. Ustawa o ochronie środowiska z 2001 (isap.sejm.gov.pl),
8. strony internetowe społecznych organizacji ochrony przyrody (podane na wykładzie).

UWAGI⁽²⁴⁾: ze względu na zmieniające się uwarunkowania prawne i rozwój dziedziny, jaką jest ochrona przyrody i kształtowanie środowiska w Polsce i na świecie, zakłada się możliwość modyfikacji programu

Wskaźniki ilościowe charakteryzujące moduł/przedmiot⁽²⁵⁾